

Овај водич је део пројекта
"Дивно је бити мама"
финансираног средствима
Министарства за бригу о
породици и демографију
Републике Србије

Подршка материнству

ОВАЈ ПРОЈЕКАТ ЈЕ ФИНАНСИРАН СРЕДСТВИМА МИНИСТАРСТВА ЗА
БРИГУ О ПОРОДИЦИ И ДЕМОГРАФИЈУ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

СТАВОВИ ИЗНЕТИ У ОВОМ ВОДИЧУ НЕ МОРАЈУ ОДРАЖАВАТИ СТАВОВЕ
МИНИСТАРСТВА ЗА БРИГУ О ПОРОДИЦИ И ДЕМОГРАФИЈУ

Подршка материнству

Од искона, људима је веома важно да имају децу, из различитих разлога. Неки људи желе да створе породицу и остваре се кроз одгајање деце, други су желели искључиво биолошко потомство, трећи су прижељкивали да наставе породичну лозу и обезбеде наследнике. Неки су желели да унапреде свој друштвени углед кроз родитељство.

У прошлости, многодетност је дочекивана са одобравањем. Више деце значило је више радне снаге, нарочито у руралним крајевима који су представљали већинско становништво. Деца су гарантовала и вид сигурности у старости.

Индустријализацијом, развојем технологије и доступности образовања за све друштвене слојеве ситуација се мења. Изгледа као да се људи који имају могућност избора одлучују за мање породице. Контрола сопственог живота, кроз телесну аутономију, планирање породице и финансијску независност партнера постаје веома важна.

Друштвене промене и појава различитих облика породица, попут једнородитељских показује да традиционалне породице нису једини начин живота.

Свет у коме живимо се брзо мења па није неочекивано да се неки од мотива за рађање деце могу променити у будућности и бити другачији од оних које познајемо данас.

Сада људи имају много више избора, Медицина је томе нарочито допринела, Више је могућности за рад и образовање, док технологија олакшава свакодневне животне услове и активности. Управо зато људима данас нису потребне велике породице да би преживели.

Многи људи своје напоре усмеравају у каријере или развијају различите интересе или једноставно не желе да имају децу. Зато породице данас долазе у различитим облицима и величинама.

Традиционална породица, коју чине родитељи и деца у нашем друштву је најприсутнији облик породице. Савремени социолози се здушно залажу за овај облик породице. Присутни су и други облици породица, попут једнородитељских, било услед развода или смрти родитеља, али и облици "пачворк" породица коју чине партнери и њихова деца из претходних бракова. Ове промене указују на промену схватања породице и родних улога и делимичну промену онога што се сматра "нормалним". Подсетимо да нормалност говори о учесталости, пре него о исправности.

Када говоримо о психолошкој цени одгајања деце на Балкану и у Србији, она представља комплексно питање које зависи од многих фактора, укључујући различите културолошке, друштвене и економске услове, структуру породице и друге факторе. Жене у Србији се суочавају са изазовима у вези са одгајањем деце. Неки од најчешћих су недостатак подршке за породицу, предрасуде у родним улогама, недовољна могућност за професионални развој, тешкоће балансирања приватног и пословног живота и финансијски притисак одгајања детета.

Подршка материнству

Остали фактори који доприносе високом нивоу стреса жена са децом су и недостатак времена за себе, емоционална исцрпљеност и друштвена изолација

Када се говори о подела улога у породици, последњих деценија, а нарочито последњих година, присутне су огромне промене. Традиционално схватање подразумева да су жене доминантно задужене за децу и одржавање домаћинства се мења.

Све већи број жена је радно ангажовано ван куће уз повећану економску независност, што у пракси доводи до другачије породичне динамике. Па ипак, још увек има предрасуда које се морају превазићи.

Важно је да мушкарци и жене преузму равноправну одговорност за одгајање деце како би се смањило психолошки притисак који носе жене у овим ситуацијама. Позитивне промене у друштву и схватању родних улога доприносе стварању услова у којима се родитељство сматра заједничком одговорношћу

Коначно, важно је напоменути да упркос свим изазовима и стресорима које родитељство може да донесе, многи људи сматрају да им је добијање деце највећи животни дар. Када говоримо о женама, најраспрострањеније је веровање да су материнством спознале потпуно непознате делове себе и развиле капацитет за љубав који им је раније био незамислив.

Па опет, мало је ствари које друштво тако двојако и сурово просуђује као материнство. Када говоримо о женама које се остварују као мајке, став друштва је двојак, позитиван и негативан и наш циљ је да приближимо здраве разлоге за материнство по избору.

Са једне стране, наше друштво често слави и цени жене које су мајке. Мајчинство се често сматра највећим достигнућем неке жене и друштво интензивно наглашава значај мајки у одгајању детета. Многе жене осећају да им мајчинство доноси пуно задовољства и доприноси личном осећању вредности.

Са друге стране, жене које се не одлуче на материнство или које не желе да се фокусирају САМО на мајчинство суочавају се са пристисцима и критикама. Некада се мајчинство чини јединим довољно вредним циљем у животу жене. Из тог полазишта друштво оне које не желе или не успеју у томе повређујући сматра неравноправним.

На срећу, све је присутнија свест о праву жене да одлучује о сопственом животу и могућностима које им се пружају. Сваким даном све више жена бира да се, осим мајчинства, оствари и у другим областима.

Укупно гледано, став савремене културе према женама није јединствен и непромењив, имале оне или немале децу. Пре можемо говорити о широком спектру вредности и схватања које се разликују и зависе од бројних фактора од којих су неки: друштвене норме, економска ситуација, вредности понете из примарне породице и ставови

Подршка материнству

Када смо помињали негативан став према женама које желе да буду мајке, мислили смо на предрасуде жена које желе или не желе да буду САМО мајке (иако ништа у овој улози није "само")

Ово је 10 најраспрострањенијих стереотипа о женама које имају више од двоје деце са којима смо се у раду сусретали:

1. Стереотип да су вишедетне мајке невидљивим ланцем везане за децу и шпорет (како би толику децу прехраниле), док се њихов рад и допринос друштву потпуно занемарују
2. Претпоставка да су вишедетне мајке пословно неостварене, а чак и ако су запослене да су неисплативи радници које се услед обавеза око деце не могу фокусирати на пословне активности
3. Уверење да вишедетне мајке немају живот "ван пелена" односно никаквих интересовања ван живота своје деце
4. Идеје да су вишедетне мајке необразоване и да о свом здрављу и изгледу не брину довољно. Иако ове предрасуде делују одвојено, у нашем искуству долазе у пакету
5. Претпоставка да су вишедетне мајке сиромашне и неупућене у контрацепцију и/ли "религијски затуцане"
6. Став да су лоше мајке и да никада не могу бити једнако предане свој својој деци на начин на који то могу мајке једног или евентуално двоје деце
7. Присутна је и идеја да су мајке које имају више деце неодговорне у планирању породице, те да су родитељи који доносе овакве одлуке несвесни својих финансијских и организационих проблема
8. Стереотип који сугерише да су мајке које имају више од двоје деце склоније традиционалном схватању родних улога у породици и да одбацују родне улоге на начин на који се оне разумеју у савременом друштву- укратко да су заостале
9. Следеће прудубеђење говори о неодговорности, овог пута финансијској- мајке које се одлуче да роде више од двоје деце не брину довољно о будућности своје деце, а несвесне су и еколошких и економских проблема
10. Претпоставка да су мајке са више деце лишене свих других интереса и циљева сем "простог размножавања"

Веома је често и уверење које се односи на то да су парове који стварају велике породице својеврсни паразити који "рађају децу да би им их други издржавали"

Сваку од ових предрасуда детаљно обрађујемо на радионицама "Дивно је бити мама"- а све радионице су доступне онлине

Ово су неки од разлога због којих су жене са којима смо радили пожелеле да имају децу:

Подршка материнству

- Деца доносе невероватно задовољство и срећу. Бројне жене сматрају да је родитељство заправо највећа награда у животу и да нема ничег лепшег од гледања како њихова деца одрастају и постају "своји људи"
- Рођење детета и његово одгајање омогућава стварање породице и могућност да искусе дубоку љубав потпуно другачију од свих других врсти и типова љубави
- Када имају децу, жене имају прилику да деле и стварају успомене са својом породицом што доводи до јачег повезивања и изградње дуготрајног заједништва.
- Деца могу донети топлину (уз прилично хаоса) и створити емотивно угоднију атмосферу у дому
- Жене које имају децу чешће су изложене стресним и захтевним ситуацијама које развијају веће емоционалне и практичне капацитете, од стрпљења и толеранције до брзог прилагођавања променама и мултитаскинга.
- Деца могу бити сјајна мотивација да константно напредујете и усавршавате се на здрав начин- не да бисте се такмичили са било ким, већ да бисте им били најбољи модел који можете
- Они који имају децу су заправо мотивисанији да унапређују овај свет и интензивније заинтересовани за оно што остављају својој деци.

- Ни један од ових ставова не значи да су деца ЈЕДИНИ начин да нешто постигнете или осетите и свакако нису гаранција да ћете постићи жељене или избећи нежељене последице. Зато је веома важно да се рађа све више жељене деце и да заједнички мењамо наративе који су повређујући за све. Нарочито у тренутку када се изразито велики број парова бори за потомство. Будите промена коју желите и док волите своју децу највише, не заборавите да волите и похвалите себе.